

## ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ

**Гаєвський І.В.**

*аспірант,*

*Інститут підготовки кадрів*

*Державної служби зайнятості України*

### **СТАЛИЙ РОЗВИТОК ДЕРЖАВИ В КОНТЕКСТІ СТАНОВЛЕННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ ПОЛІТИКИ**

Сталий розвиток є органічною компонентою екологічної політики держави і в цьому контексті постає доцільність деталізації поняття сталий розвиток, його становлення та впливу на процеси публічного управління в екологічній сфері та забезпеченні екологічної безпеки держави.

У 1992 році на конференції ООН з навколишнього середовища та розвитку в Ріо-де-Жанейро цей термін позначував «якість нової концепції існування всього людства» [1]. Відтоді, більшість дослідницьких підходів було зосереджено на розробленні методології сталого розвитку та його впливу на функціонування відповідних організаційних систем, уникаючи при цьому ідентифікації змістовного наповнення даного терміну. У підтвердження цього Для того спеціальною групою експертів з розвитку спільнот, яка працювала під егідою ООН у 1963 році сталий розвиток було визначено як: «процес, в якому дії самих людей об'єднуються з діями влади з метою поліпшити економічні, соціальні та культурні умови життя спільноти, інтегрувати ці спільноти в загальний потік життя націй, дати їм можливість вносити максимальний вклад в національний розвиток. Цей комплекс процесів включає два обов'язкові елементи: участь самих людей в діях щодо підвищення рівня їх життя з максимальною опорою на їх власну ініціативу та забезпечення технічних та інших послуг, спрямованих на розвиток ініціативи, самопомоги та взаємодопомоги і підвищення ефективності їх діяльності, що закладається в різноманітні програми поліпшення окремих сторін життя спільнот» [2]. Така концепція розуміння сталого розвитку розглядає сталий розвиток як інституційно-інструментальну складову, реалізація якої покладається на відповідні інституції, які мають надавати відповідну допомогу в перехідний період функціонування системи, слугуючи динамізації відповідного розвитку процесів та явищ, які перебувають в умовах несталості.

На особливу увагу в межах даного контексту варто звернути на підхід *А.І. Татаркіна*, який вказав, на доцільність гностичного обґрунтування концепції сталого розвитку, яка була розроблена з метою «подолання головної для сучасної цивілізації екологічної загрози, яка існувала у вигляді певної теоретично обґрунтованої небезпеки, пов'язаної з перенаселенням, з непоправним витрачанням природних ресурсів і забрудненням

навколишнього середовища» [3]. В даному відношенні йдеться про фондування певних ідей, зафіксованих у відповідних політичних рішеннях, які визначають розвиток світового співтовариства в короткотривалій та довготривалій перспективі. Саме тому, аби вирішити гностичну проблему ідентифікації сутності поняття «сталий розвиток», вчений виходить із необхідності чіткої ідентифікації змісту його складових – «сталість» та «розвиток». Виходячи із цього під сталістю вчений пропонує розуміти зміни, які залежать від суб'єктивної волі людей, тоді коли під розвитком – закономірний процес функціонування відповідної системи. Обидва терміни символізують відповідні зрізи гностичних змін, яких зазнає система в процесі досягнення вищого рівня свого якісного функціонування. У підтвердження цього, поняттю розвиток вченим надається більш конкретний зміст, який стосується забезпечення результативності організаційних змін, які символізують «зміну влади, перерозподіл повноважень і відповідальності влади, суб'єктів господарювання, зміну відносин власності, корективи параметрів бюджету, зростання обсягів виробництва, роздрібного товарообороту та послуг населенню» [3]. Це свідчить про те, що термінологічно поняття «розвиток» найбільш деталізовано характеризує процеси, які охоплюють всю «системну сукупність основних її складових елементів», які забезпечують функціональну результативність суспільної життєдіяльності.

В методологічне продовження даного розуміння сталого розвитку розробляє свій підхід *А.А. Лось*, який під сталістю розуміє «такий розвиток, який забезпечує реальне поліпшення якості життя людей і в той же самий час зберігає природну різноманітність Землі» [4]. Відтак, у загальнометодологічному відношенні сталість характеризує собою «нестійкість коливань та змін» певних явищ та процесів, які перебувають в тотожних умовах, незважаючи на різну силу дій та процесів, які здійснюють на них відповідний функціональний вплив. В даному відношенні параметр стійкості характеризує певний стан впорядкування відповідних ресурсів в тому числі технічних, наукових, екологічних, економічних і соціальних, гарантують стан рівноваги соціальної системи у конкретному в часі та просторі. Такий стан рівноваги, на думку вченого, «носить динамічний характер, він являє собою не незмінний стан гармонії, а скоріше процес змін, в якому масштаби експлуатації ресурсів, напрямки капіталовкладень, орієнтація технічного розвитку та інституційні зміни узгоджуються з нинішніми і майбутніми потребами населення» [4].

Своєрідне методологічне продовження наведена вище концепція здобула в межах підходу *О.К. Дрейера*, який вказав на екологізацію економіки як стратегічну умову забезпечення сталого розвитку суспільства. Її досягнення передбачає «зменшення техногенного навантаження, підтримку природного потенціалу шляхом самовідновлення та режиму природних процесів у природі, скорочення втрат, комплексність вилучення корисних компонентів, використання відходів як вторинної ресурсу» [5]. Це свідчить про те, що взаємодія економіки та екології слугуючи створенню сприятливого для

життєдіяльності людини середовища, закладає передумови для сталого розвитку суспільства, реалізації життєво важливих потреб. З огляду на це, досягнення показників сталого розвитку є своєрідним гностичним індикатором збалансованості між економічним та екологічним розвитком, який мінімізує зайві затрати ресурсного потенціалу суспільства на його досягнення. Такий підхід передбачає запровадження екологічного прогнозування та екологічного моніторингу, як технологічних інструментів досягнення сталого розвитку, що передбачає: «спостереження за станом природних ресурсів та передбачення можливої поведінки природних систем, що визначається природними процесами і впливом на них людини» [5]. В даному відношенні йдеться про те, що забезпечення сталого розвитку передбачає запровадження відповідних соціальних інновацій, здатних гарантувати системне й перманентне оновлення технологій, які приводять до зміни традиційної моделі сталого розвитку шляхом гуманізації та екологізації економічного розвитку держави.

Значний інтерес у контексті аналізу впливу сталого розвитку на функціонування екологічної системи держави становить концепція *Й.Х. Шнапенберга*, в межах якої обґрунтовано доцільність запровадження екологічної реформи як структурної умови досягнення високих показників сталого суспільного розвитку. Обґрунтовуючи свою концепцію, вчений виходить із того, що відсутність ефективної системи управління екологічною сферою держави блокує можливість сталого розвитку соціально-економічної системи держави. На підставі цього ним показано, що двома основними атрибутами сталого екологічного розвитку є побудова ефективної системи управління екологічною сферою та якісна й структурно збалансована модель суспільного розвитку, яка чітко корелюється з умовами життєдіяльності суспільства. З огляду на це, під управлінням вченим розуміється регулювання, адміністрування керівництво, менеджмент, організація. В даному відношенні управління характеризує собою процес «планування, організації, мотивації і контролю, необхідний для того, щоб сформулювати і досягти цілей екологічного розвитку» [6]. Це передбачає запровадження конкретних цільових дій у формі прийняття відповідних управлінських рішень з розвитку та оптимізації екологічної сфери держави. Такий контекст дозволяє під управлінням розуміти «процес проектування та інновації соціальних систем, мотивації людей до діяльності для досягнення цілей системи, з метою отримання економічного результату при найменших затратах» [6].

Отже, сутність сталого розвитку світовою науковою спільнотою ідентифікується як такий тип суспільного розвитку, який слугує задоволенню основних життєво необхідних потреб, від реалізації яких залежить стабільність життєдіяльності та розвитку майбутніх поколінь. В цьому контексті реалізація інституційно-інструментальної складової сталого розвитку покладається на відповідні інституції, які покликані слугувати динамізації відповідного розвитку процесів та явищ, які перебувають в умовах несталості.

### Список використаних джерел:

1. Caring for the Earth. A Strategy for Sustainable Living. London, Earthscan. IUCN, UNEP and WWF. – 1992.
2. Indicators of sustainable development: framework and methodologies, UN commission on Sustainable Development. New York, 2001. – 294.
3. Татаркин А.И. Моделирование устойчивого развития как условие повышения экономической безопасности территории [Текст] / А.И. Татаркин, Д.С. Львов, А.А. Куклин, А.Л. Мызин, Л.Л. Богатырев, Б.А. Коробицын, В.И. Яковлев. – Екатеринбург: Изд-во Урал. ун-та, 2015. – 276 с.
4. Лось, В.А. Устойчивое развитие [Текст]: учеб. пособие / В.А. Лось, А.Д. Урсул. – М.: Агар, 2011. – 253 с.
5. Дрейер О.К., Лось В.А. «Экология и устойчивое развитие», Издательство УРАО, г. Москва, 2017. – 489 с.
6. Шпапгенберг Й.Х. Устойчивое развитие: концепция, основы, вызовы, применения. – М.: Проспект, 2015. – 411 с.

**Круц А.О.**

*студентка,*

*Національний технічний університет України*

*«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»*

## **ЗАСАДИ ВПРОВАДЖЕННЯ ЕЛЕКТРОННОГО УРЯДУВАННЯ В ОДЕСЬКІЙ ОБЛАСТІ**

На сучасному етапі розвитку демократичного суспільства перед обласними адміністраціями стоїть широке коло завдань, які спрямовані на покращення системи функціонування державного управління у відповідність до європейських стандартів [1]. Одеська обласна державна адміністрація приділяє значну увагу впровадженню новітніх технологій у сфері державного управління.

За останні роки Інтернет-ресурси місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування Одеської області суттєво розвинулися. Зі звичайних текстових сторінок вони оновились до багатофункціональних інтерактивних порталів. Основною метою їх створення є забезпечення прозорості діяльності органів влади для громадян. На сьогоднішній день загальна кількість веб-ресурсів органів влади Одеської області дуже зросла. Вони були створені з метою підвищення комунікації з територіальною громадою та приватним сектором. Офіційні веб-сторінки обладнані засобами зворотного зв'язку, що відповідає одному з компонентів е-урядування – е-демократії.

У 2010 році в Одеській області був успішно реалізований пілотний проект із впровадження технологій електронного урядування [2; 9]. Головною метою проекту було відпрацювання єдиних стандартів обміну електронними документами. Після реалізації пілотного проекту була створена технічна,